

Checklista – Belastningsergonomi

Checklista för bedömning - utifrån föreskrifterna om belastningsergonomi, AFS 2012:2

Sidhänvisningarna i detta dokument går till ursprungsföreskriften Belastningsergonomi (AFS 2012:2) som finns att ladda ner här

[AFS 2012:2 \(i ursprunglig lydelse\), pdf](#)

Checklista för bedömning – utifrån föreskrifterna om belastningsergonomi, AFS 2012:2

Många av begreppen som används i denna checklista finns förklarade i AFS 2012:2. Dessutom hänvisar vi till andra föreskrifter samt arbetsmiljölagen. Du kan ladda ner reglerna från www.av.se

Arbetsställe _____ Datum _____

Avdelning _____ Bedömd av _____

Arbetsplats _____

Arbetsuppgift _____

Löneform: fast lön individuellt ackord gruppäckord

Arbetstidens förläggning under dygnet dag natt

Anmälda belastningsskador senaste året ja nej
Typ av skador _____

Deltagare vid riskbedömningen:

arbetsledare (NN) _____

skyddsombud (NN) _____

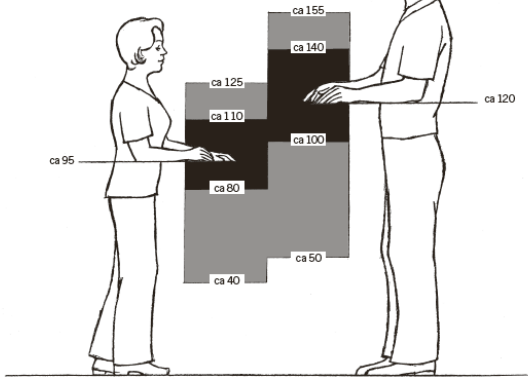
berörd arbetstagare (NN) _____

med flera

Faktorer som observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar
Arbetsställningar/arbetsrörelser					
1) Förekommer låsta eller obekväma arbetsställningar eller arbetsrörelser (ex. framåtböjda eller vridna) i nacken ryggen benen	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	Låsta eller obekväma arbetsställningar och arbetsrörelser under en väsentlig del av arbetsdagen = rött Begränsade möjligheter att ändra arbetsställningar och arbetsrörelser = gult I mittställning med möjlighet till fria rörelser = grönt <i>5 § och modell på sidan 37 och 40</i>	
2) Är arbetsplatser och arbetsutrustning inställda och utformade för arbetstagaren arbetsuppgiften	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	<i>1 och 5 §§, sidan 21 och 28, figur 5, 6, 7, 13</i>	
3) Ger arbetsområdet tillräckligt utrymme för lämpliga arbetsrörelser?	☐	☐	☐	<i>5 §, sidan 20 och 22</i>	

Faktorer som observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar
4) Är arbetshöjder anpassade efter arbetsuppgiften och individens kroppsstorlek?	☐	☐	☐	 <p>5 §, sidan 21 figur 5 och 6</p>	

Faktorer som observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar
5) Kan arbetstagaren se arbetsobjekten utan ansträngning? Om inte ange i vilket avseende synbarheten är begränsad.					
placering i höjdled	☐	☐	☐	5 §, sidan 25	
fri sikt	☐	☐	☐		
belysningsstyrka	☐	☐	☐		
kontrast mot bakgrunden	☐	☐	☐		
bländning	☐	☐	☐		
reflexer	☐	☐	☐		
skärpa för bildskärm och display	☐	☐	☐	Teckenskräpa och teckenstorlek. Se AFS 1998:5, 2 § (Arbete vid bildskärm)	
6) Förekommer arbetsrörelser					
över axelhöjd	☐	☐	☐	Ta med i bedömningen; hur ofta, hur mycket och hur länge. 5 och 7 §§, modell sidan 37 och 40	
under knähöjd	☐	☐	☐		
7) Förekommer arbetsställningar					
i knästående	☐	☐	☐	Ta med i bedömningen om rörelserna är ofta återkommande eller långvariga. 5 och 7 §§, modell sidan 37 och 40	
i huksittande	☐	☐	☐		
i liggande	☐	☐	☐		

Faktorer som observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar
8) Finns det möjlighet att växla till sittande, då arbetet innebär långvarigt stående eller gående?	☐	☐	☐	Nej = rött Sällan = gult Ja, i direkt anslutning till arbetsplatsen = grönt <i>5 och 7 §§, sidan 37 samt AFS 2009:2, 38 §</i>	
9) Förekommer arbetsrörelser under stark tidspress hotfulla och obehagliga situationer	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	Ta med i bedömningen; hur ofta, hur mycket och hur länge. <i>4 §, sidan 17</i>	
10) Förekommer röstkrävande arbete Om ja, ta hänsyn till arbetsställning störande buller	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐	Ta med i bedömningen; hur ofta, hur mycket och hur länge. <i>4 §, sidan 16</i>	

Faktorer som observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar
11) Är arbetsutrustning och arbetsobjekt placerade i lämplig höjd och på lämpligt sträckavstånd, dvs. i det inre arbetsområdet?	☐	☐	☐	<p>Frekventa rörelser utanför yttre arbetsområdet ska undvikas.</p> <p>Ta med i bedömningen möjlighet till stöd för armarna.</p> <p>■ Inre arbetsområde ▨ Yttre arbetsområde</p>	
12) Är arbetsstolen anpassad för individen och arbetsuppgifterna?	☐	☐	☐	<p>Ta hänsyn till om stolen är lätt att ställa in</p> <p>5 §, sidan 23, figur 9</p> <p>Behöver stolen vibrationsdämpas?</p>	

Faktorer som observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar
Manuell hantering och annan kraftutövning					
13) Förekommer manuella lyft av tunga bördor eller laster? Om ja: Ta hänsyn till dessa faktorer vid bedömning: frekvens (hur ofta) ☐ duration (hur länge) ☐ greppbarhet ☐ utrymme ☐	☐	☐	☐	<p>6 §, OBS! Tänk på påverkande faktorer i Bilaga A sidan 9 Här kan du även prova KIM 1 ADI 627 www.av.se/checklistor</p>	
14) Används hjälpmedel?	☐	☐	☐	Nej, men behöver användas = rött Ibland = gult Ja, alltid när det finns behov = grönt 6 och 7 §§, sidan 15 och 26	
15) Finns det tillgång till hjälpmedel för rullande hantering (vagn, kärria) i stället för att bära bördor?	☐	☐	☐	Nej, men behov finns = rött Inte optimal tillgång till hjälpmedel = gult Ja (eller behov finns inte) = grönt 6§	

Faktorer som observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar												
16) Bedöm arbetsmoment där man skjuter eller drar. Ha med dessa faktorer vid bedömningen: lastens tyngd frekvens (hur ofta) duration (hur länge) avstånd placering av handtag friktion mot underlaget underlaget ostabilt eller lutande	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	<table border="1"><thead><tr><th>Kraft (N)</th><th>Rött</th><th>Gult</th><th>Grönt</th></tr></thead><tbody><tr><td>Igångsättning</td><td>>300</td><td>300-150</td><td><150</td></tr><tr><td>Kontinuerligt</td><td>>200</td><td>200-150</td><td><100</td></tr></tbody></table> <i>6 §, sidan 39. OBS! beakta påverkande faktorer i Bilaga A sidan 9</i> Här kan du även prova KIM 2 ADI 668 www.av.se/checklistor	Kraft (N)	Rött	Gult	Grönt	Igångsättning	>300	300-150	<150	Kontinuerligt	>200	200-150	<100	
Kraft (N)	Rött	Gult	Grönt														
Igångsättning	>300	300-150	<150														
Kontinuerligt	>200	200-150	<100														
17) Finns det hjälpmedel för att avlasta vid arbete med handhållna maskiner/verktyg (skruvdragare)?	☐	☐	☐	Nej, men behövs = rött Inte tillräckligt = gult Ja, tillräckligt = grönt 6 §													

Faktorer som observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar
18) Förekommer: grepp med stor kraftansträngning obekväma handgrepp dålig greppbarhet stora precisionskrav negativ klimatpåverkan t.ex. kyla finmotoriskt krävande nypgrepp vibrationer	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	1, 6 och 7 §§, sidan 17 och 18, figur 13 och 14	
19) Utförs arbetet med upprepade böj- eller vridrörelser för hand och underarm? rörelsehastighet frekvens	☐ ☐	☐ ☐	☐ ☐	> halva arbetsdagen = rött < halva arbetsdagen = gult sällan = grönt 5 och 7 §§, sidan 23 Här kan du även prova HARM www.av.se/checklistor	

Faktorer som observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar
Repetitivt, starkt styrt eller bundet arbete					
20) Förekommer repetitivt arbete det vill säga: "att upprepa liknande arbetsrörelser om och om igen. Tiden för varje arbetsmoment är kort och rörelserna sker i sådan omfattning att det finns risk för besvär"	☐	☐	☐	Arbetscykeln upprepas flera ggr/ min. under minst halva arbetsskiftet = rött Arbetscykeln upprepas flera ggr/ min. under minst en timme eller många ggr/ timme under minst halva arbetsskiftet = gult Arbetscykeln upprepas några gånger i timmen = grönt Arbetsskift = normalt 7-8 timmar <i>7 § sidan 40 modell för att identifiera och bedöma repetitivt arbete</i>	

Beskrivning av arbetsuppgifter t.ex. montering, packning, skruvdragning	Anteckningar																														
<p>Här kan du beskriva arbetsuppgifternas fördelning över ett arbetsskift, för att få en överblick över hur stor andel av arbetet som är repetitivt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beskriv i text vilken typ av arbete som utförs • Beskriv i text arbetscykeln (bearbetning av ett objekt) • Hur länge varar arbetscykeln? • Notera arbetsrörelserna och hur ofta de återkommer per minut • Förekommer det krav på kraft, precision? • Använd tidsaxeln som stöd för att notera arbetsdagens innehåll. Markera i minuter arbetspassens längd, pauser, lunch etc. Lägg sedan ihop tiden för raster, pauser och arbetspass (repetitivt arbete resp. varierat arbete) för att få fram tiden för repetitivt arbete i förhållande till arbetsskiftets längd. <p>Ett arbetsskift = 7-8 timmar (420-480 min)</p> <p style="text-align: center;">Tidsaxel exempel:</p> <table border="1" data-bbox="320 970 1379 1123"><tr><td>Rep. arbete 45min</td><td>varierat arbete 45 min</td><td>rast 15min</td><td>Rep. arbete 60 min</td><td>lunch 45 min</td><td>Rep. Arbete med kraft 90 min</td><td>Annat arbete 60 min</td><td>Paus 5 min</td><td>.....</td><td></td></tr></table> <p style="text-align: center;">Tidsaxel för arbetspass hos er:</p> <table border="1" data-bbox="320 1203 1379 1369"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	Rep. arbete 45min	varierat arbete 45 min	rast 15min	Rep. arbete 60 min	lunch 45 min	Rep. Arbete med kraft 90 min	Annat arbete 60 min	Paus 5 min	.....																						
Rep. arbete 45min	varierat arbete 45 min	rast 15min	Rep. arbete 60 min	lunch 45 min	Rep. Arbete med kraft 90 min	Annat arbete 60 min	Paus 5 min	.....																							

Beskrivning av arbetsuppgifter t.ex. montering, packning, skruvdragning	Anteckningar
<p>Summa: Repetitivt arbete _____ minuter Varierat arbete _____ minuter Paus, rast, lunch _____ minuter</p> <p><i>Sidan 30-31</i></p>	
<p style="text-align: center;">Beskrivning av arbetsuppgifter</p>	

Faktorer som ska observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar
Handlingsutrymme					
21) Möjligheter att påverka arbetstakt, arbetsuppgifters inbördes ordning, inflöde av arbetsuppgifter, tidpunkt när arbetet ska vara slutfört, hur arbetet ska utföras och tider för pauser och återhämtning?	☐	☐	☐	Arbetet är helt styrt av andra/annat = rött arbetet är delvis styrt av annat/andra = gult Goda möjligheter att anpassa arbetet efter egen förmåga. Inflytande över planering och upplägget av arbetet = grönt 8 §, sidan 31 och modell på sidan 40	
22) Kan arbetstagaren lämna sin arbetsplats åtminstone för korta stunder utan att service eller produktion störs?	☐	☐	☐	Nej, bundet arbete = rött Ibland = gult Ja = grönt 8 §, sidan 31	
23) Finns det handlingsutrymme, som medger tillräcklig rörelsevariation och återhämtning?	☐	☐	☐	Nej = rött delvis = gult ja = grönt 8 §, sidan 16, modell sidan 40	

Faktorer som ska observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar
Kunskap och kompetens					
24a) Har arbetsledare/chefer, instruktörer/faddrar tillräcklig kunskap om gällande regler samt belastningsergonomiska risker.	☐	☐	☐	9 § sidan 32 samt AFS 2001:1, 7 §	
24b) Finns regelbunden utbildning för					
arbetsledare/chefer	☐	☐	☐		
skyddsombud	☐	☐	☐		
instruktörer/faddrar	☐	☐	☐		
25) Innehåller företagets introduktionsprogram belastningsergonomi, för att de anställda ska arbeta rätt från början?	☐	☐	☐	9 § sidan 32	

Faktorer som ska observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar
26) Har arbetstagaren tillräckliga kunskaper för att kunna utföra arbetsuppgifter ergonomiskt riktigt? Lämpliga arbetsställningar/rörelser Teknisk utrustning/hjälpmedel Risker vid olämplig arbetsteknik Tecken på överbelastning Har fått skriftliga instruktioner vid allvarliga risker	☐	☐	☐	9 § sidan 32	
27) Får arbetstagarna möjlighet att praktiskt träna in lämplig arbetsteknik?	☐	☐	☐	9 § sidan 32	
28) Sker uppföljning av att anställda följer instruktioner och arbetar på ett ergonomiskt lämpligt sätt?	☐	☐	☐	9 § kommentar sidan 33	
Påverkande faktorer vid identifiering och bedömning av ergonomiska risker					
29) Finns tillräckligt med tid för att utföra arbetsuppgifterna?	☐	☐	☐		

Faktorer som ska observeras	rött	gult	grönt	Kommentarer	Anteckningar
30) Finns påverkande psykosociala faktorer?					
tydlig rollfördelning	☐	☐	☐		
inflytande	☐	☐	☐		
utvecklingsmöjligheter	☐	☐	☐		
krav och kontroll	☐	☐	☐		
socialt stöd från: arbetskamrater	☐	☐	☐		
chefer	☐	☐	☐	<i>sidan 17 och 18</i>	
andra	☐	☐	☐	<i>AML 2 kap. 1 §</i>	
Riskbedömningar					
31) Är bedömningar av ergonomiska risker gjorda på övriga delar i företaget?	☐	☐	☐	Nej = rött Delvis = gult Ja = grönt <i>AFS 2001:1, 8 och 10 §§</i>	
32) Gör ni bedömningar av ergonomiska risker vid förändringar i verksamheten? (produktions- eller organisationsförändringar.)	☐	☐	☐	Nej aldrig = rött Ibland = gult Alltid = grönt <i>AFS 2001: 1 och 8 §</i>	

Handlingsplan

Konstaterade risker	Bedömning	Åtgärder	Ansvarig	Klart datum	Kontroll – åtgärden utförd	Kontroll – Har önskad effekt uppnåtts?

